

na výživné přísluší, čili nic neřeší se při rozhodování o návrhu na povolení prozatimního opatření placením měsíčního výživného. O tom bude rozhodnuto až rozsudkem, jímž má být vysloveno, zda uzavřený smír mezi manželi, jímž žalobkyně i pro budoucnost se vzdala veškerých nároků na výživu, v tomto směru dále platí, či se změňuje. Dokud rozsudečným výrokem smír v tomto směru se nezmění, platí mezi manželi a dle něho nemá manželka nároku na výživné a nemůže jí proto být přiknuto cestou pouhého prozatimního opatření.

Čís. 1779.

Soud rekursní nemůže sám od sebe odejmouti pozůstalost notáři a přikázati ji soudu pozůstalostnímu.

(Rozh. ze dne 29. července 1922, R I 808/22.)

Rozhoduje o stížnosti pozůstalého manžela do usnesení notáře jako soudního komisaře, jímž vyhověno návrhu zákonných dědiců na provedení odhradu pozůstalého jmění, nařídil rekursní soud sám od sebe, že další projednání pozůstalosti se notáři odmíná a že jest je provést soudu pozůstalostnímu, ježto notář dopustil se v projednání zcela jednoduché pozůstalosti zbytečných průtahů.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Stanoví-li čl. IX. zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n., upravující nově předpisy §§ 28 a 29 nesp. pat., že soud může ze závažných důvodů se usnésti, že místo notáře projedná pozůstalost sám anebo převezme projednání pozůstalostí, jež již notáři odevzdal, plyne z doslovu tohoto předpisu zřejmě, že opatření takové vyhraženo jest jedině soudu projednacímu, proti jehož usnesení v té příčině jest notáři i stranám opravný prostředek vyhražen. Soud rekursní není však z vlastního popudu k opatření tomu oprávněn a mohl by se na něm usnésti jen v pořadu stolic, když by věc k rekursu některého z účastníků na něho k rozhodnutí byla vznesena. Jest tudíž stížnosti přiznati, že soud rekursní usnesením svým, dle něhož sám od sebe bez jakéhokoli návrhu stran, uplatněného pořadem stolic, projednání pozůstalosti notáři odejmul, vybočil z mezí svého oprávnění. Měl-li u výkonu své dohlédací činnosti (§ 74. org. zák.) za to, že postup stěžovatele při projednání zavdává příčinu k tomuto opatření, mohlo se tak státi jen příslušným upozorněním na soud projednací, jemu však vlastní usnesení v té příčině vyhraditi.

Čís. 1780.

Ustanovení § 1116 a) obč. zák. a zákona o ochraně nájemců jsou též na prospěch odkazovníků, kteří se přihlásili podle § 726 obč. zák. k dědictví po nájemci.

Úmluvy, již se nájemník zavázal, z bytu se vystěhovati, nelze za platnosti zákona o ochraně nájemníků proti němu uplatniti.

(Rozh. ze dne 29. července 1922, Rv I 807/22.)

Žalovanou obmyslil zůstavitel odkazem a, ježto se k pozůstalosti nepřihlásil nikdo z dědiců, podala dědickou přihlášku dle § 726 obč. zák., již pozůstalostní soud na soud přijal. Žalobč o vyklizení bytu původně zůstavitelem a nyní žalovanou obývaného procesní soud první stolice vyhověl, zjistiv v odporu se spisy, že byla pozůstalost odevzdána žalované iure crediti. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Když soud pozůstalostní dědickou přihlášku žalované strany, podle § 121, odstavec druhý nesp. říz. a § 756 obč. zák. přijal na soud, stalo se tak s účinky § 799 a násl. obč. zák. a žalovaná musí býti považována za dědičku. Spornému soudci nepřisluší, aby zkoumal správnost usnesení pozůstalostního soudce, která jen pořadem příslušných stolic mohou býti změněna, sporný soudce byl povinen považovati žalovanou za dědičku, poněvadž její přihláška dědická byla na soud přijata. Pak ale dlužno uznati, že soud první stolice věc po právní stránce nesprávně posoudil. Podle § 1116 a) obč. zák. smrtí jedné ze smluvních stran nájemní smlouva se neruší. Opírá-li žalující strana žalobní nárok o to, že s ní žalovaná ani po smrti zůstavitele neuzavřela žádné smlouvy nájemní ohledně bytu, o který jde, opírá jej o základ vrátký, neboť žalovaná dle § 1116 a) obč. zák. musí býti považována za nájemkyni. Opírá-li žalující strana žalobní nárok o to, že se žalovaná zavázala, že se vystěhuje do únorového období 1922, opírá jej o úmluvu §em 7 zákona ze dne 8. dubna 1922, čís. 275 sb. z. a n. nedovolenou. Za tohoto stavu věci okolnost, že byla přijata činže za období listopadové 1921, tedy po smrti zůstavitelově, je podstatně závaznou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně a poukazuje se proto na jeho vývody, k nimž se vzhledem k obsahu dovolacího spisu jen ještě podotýká toto: Neprávem upírá dovolání žalované jako odkazovnici, jež přihlásila se dle § 726 obč. zák. a dle § 121 nesp. říz. k pozůstalosti, právní postavení dědičky. Uvádí-li § 726 obč. zák., že v případě tam uvedeném »považují se« odkazovníci na dědice, vyslovuje tím jasně, že odkazovníkům přísluší práva a povinnosti dědiců. Kdyby byl zákonodárce chtěl činiti rozdíl mezi právy a povinnostmi těchto odkazovníků a mezi právy a povinnostmi dědiců v technickém slova smyslu, byl by zajisté znění zákona podle toho upravil. Nemůže tedy býti důvodné pochybnosti, že ustanovení § 1116 a) obč. zák. platí též pro odkazovníky, jež dle § 726 obč. zák. považovati jest za dědice; ostatně nelze nahlédnouti proč by se výhod § 1116 a) obč. zák. nemohli dovolávati též odkazovníci, vždyť dle § 653 obč. zák. mohou býti předmětem odkazu nejen věci, nýbrž i práva, tudíž i práva ze smlouvy pachtovní nebo nájemní. Za tohoto stavu věci jest tedy žalovanou považovati za nájemkyni; jako taková jest pak ovšem účastna ochrany, již platné zákony nájemníkům poskytují. Dovolatel má za to, že není správným názor odvolacího soudu, že úmluva mezi žalobcem a žalovanou, že se tato v únorovém termínu 1922 z bytu vystěhuje, jest podle § 7 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. neplatná. Podle tohoto ustanovení nemůže účinnost předchozích ustanovení (t. j. §§ 1—6 cit.

zákona) býti vyloučena neb obmezena smlouvou stran. Dovolání jest zajisté dáti za pravdu potud, že nájemník může sám dáti z bytu kdykoliv výpověď, že strany mohou nájemní poměr vzájemnou dohodou kdykoliv a jakkoliv zrušiti; proti vůli nájemníka, ochrany požívajícího, nelze však nájemní poměr zrušiti, leč v případech, v zákoně uvedených, se svolením soudu, třeba nájemník dříve jinak se byl zavázal. Ostatně nemohla by býti dotyčná úmluva pro žalovanou závaznou ani z toho důvodu, že tehdy, když učinila ono prohlášení, nebyla ještě dědičkou a nebyla tedy v této době ještě oprávněna, vypověděti nájemní smlouvu nebo učiniti podobné prohlášení.

Čís. 1781.

Jen ten není zřízencem podle zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, kdo vedle služby u obce má jiné povolání. Přejchodné zaměstnání nemá významu.

(Rozh. ze dne 29. července 1922, Rv I 808'22.)

Povinností žalujícího obecního strážníka bylo roznášet poštu, hlídat v noci v obci a hájiti obecní les. Když mu žalovaná obec dala 14 denní výpověď, domáhal se, by výpověď prohlášena byla za bezúčinnou a by bylo určeno, že jeho služební poměr podléhá zákonu ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Dle § 3 zákona jest zřízencem ten, kdo jest u obce plně a trvale zaměstnán, takže služba jest jeho stálým a výhradným povoláním, které musí konati po celou v jeho oboru platnou dobu. V druhé větě téhož zákonného ustanovení klade zákonodárce důraz na pojem »plné a trvalé zaměstnání«. V souvislosti s větou první podán jest zákonodárcem výklad tohoto pojmu (slovo »takže«) v ten smysl, že služba, by byla plným a trvalým zaměstnáním, musí býti stálým a výhradným povoláním, jež nutno (»musí«) konati po celou pracovní dobu. Zjištěno jest výpovědí svědků, že žalobci pracovní doba určena nebyla, povinností jeho bylo roznášet poštu, hlídat v noci v obci a hájiti obecní les, že řádný výkon této služby by zabíral 8 hodin denně, že však žalobce povinností těch nevykonával řádně, ba dohled v obecním lese a donášku nedbale. Totéž potvrzuje svědek Karel J., jehož žalobce při krádeži přistihl a nezakročil, František H., jenž uvedl nad to, že žalobce vydělával sběrem hub i v cizích lesích, lámáním kamene, shromazďováním paliva, a že tím byl třebas celý den zaneprázdněn. Rovněž svědky Aloisem a Václavem P-ovými a Josefem N-em jest zjištěno, že žalobce se občas výdělečně zaměstnával. Jedině Václav M., příslušník jiné obce, potvrzuje, že žalobce vídal v kratším úseku časovém při hlídce v lese téměř denně. Svědky těmi zjištěno a vzhledem k poměrům drahotným soud nabyt přesvědčení, že by plat, jakého požíval žalobce, totiž 900 Kč ročně a užitek z jednoho strychu pole nestačil k uhájení nejnütnější výživy žalobcovy. Tím však vyvrácena jest výhradnost povolání žalobce, který již z důvodu, by zabezpečil si výživu, musil výdělečně pracovati a také pracoval. Samozřejmě jest, že výdělek tento byl na závadu řádného konání povinností, jak také svědky prokázáno. Nelze